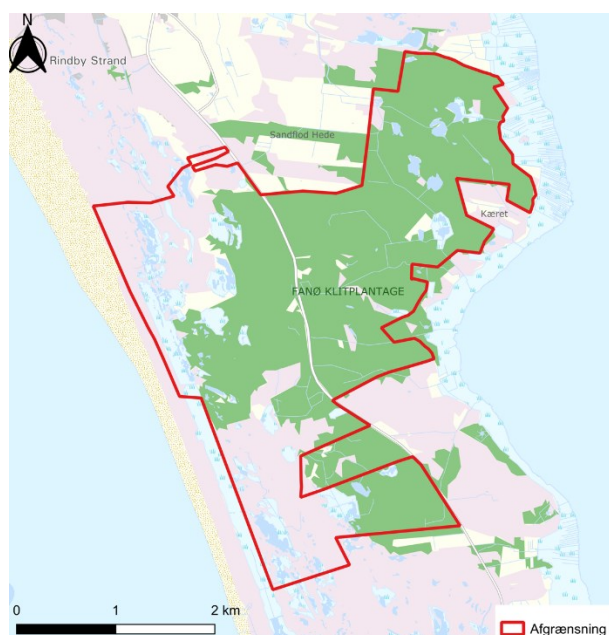

Mulig Naturnationalpark Fanø

Figur 1. Forslag til mulig Naturnationalpark Fanø på 1.050 ha.

Natur

Fanø Plantage udgør sammen med de omkringliggende hede- og klitlandskaber et sammenhængende naturområde på ca. 1.050 ha. Terrænet er varieret med afblæsningsflader og spredte, lave parabelklitter i den østlige del, mens der i den vestlige del er mere kuperet med både kystklitter og klitlavninger. Derudover findes klitsøer, enge og moser. Dette giver tilsammen et mosaikpræget naturlandskab. Jordbunden er hovedsagelig magert flyvesand.

Skoven blev anlagt fra 1890'erne som nåletræsplantage for at bekæmpe sandflugt og producere træ til lokalbefolkningen på Fanø. Skoven kan deles op i tre næsten lige store dele med hhv. 35% hjemmehørende træarter som skovfyr, birk og eg, 40% bjergfyr, og 25% øvrige ikke-hjemmehørende arter. Driften har de senere mange år haft fokus på naturplejeprojekter og biodiversitet. Der er særligt i 1990'erne indplantet løvtræ i flere områder. Spredt i skoven findes flere moser og heder, der bidrager væsentligt til naturindholdet.

Hede udgør en væsentlig del af de lysåbne arealer udenom skoven, og der er i en lang årrække gjort en

Områdets historie

Fanø Plantage er plantet i slutningen af 1800-tallet for at bekæmpe sandflugt. Området ligger midt på Vadehavets nordligste barriereø, Fanø, og er brugt af både turister og lokalbefolkning.

Beskrivelse af området

Området består af lysåben natur og kystnær klitplantage. Størstedelen af arealerne er næringsfattige. Skovarealet er domineret af bjergfyr (248 ha), skovfyr (153 ha) og contortafyr (73 ha).

	Nuværende anvendelse i ha
Løvskov	53
Nåleskov	540
Lysåben natur	302
Våde naturtyper	152
Vej, hus m.m.	3
Total	1.050
Hegnslængde	24

Særlige arter

De truede arter hjertelæbe og ensianblåfugl, samt andre rødlistede arter som liden soldug, hvid og brun næbfør og stor sandspringer. Dertil kommer padderne spidssnudet og butsnudet frø samt strandtudse, og fuglearterne natravn, stor tornskade og rastende havørne.

indsats for at rydde heden for træer, ligesom der er lukket grøfter og ryddet træer i mindre områder i skoven for at skabe mere mosaikstruktur.

Mange af de lysåbne arealer i og udenfor plantagen afgræsses i dag ekstensivt med kreaturer. Gåsehullerne syd for Rindby Strand indgår i et forsøg med brug af virtuelle hegn.

Helårsgræsning

Området vurderes velegnet til helårsgræsning. Det er næringsfattigt, har en varieret topografi og relativt store skovbevoksede arealer, hvor der hele året kan findes læ, ly og tørt leje for de græssende dyr. Der

findes endvidere flere søer og vandhuller, hvor der er tilgængeligt vand for dyrene. Den sårbare grå klit vil dog være et opmærksomhedspunkt ifht. græsning.

I området findes i dag en voksende kron- og dådyrbestand. Ved etablering af naturnationalparken påtænkes lave hegn, hvilket gør det muligt for kron- og dådyr at bevæge sig frit. Der kan på sigt blive behov for regulering af bestanden i området af hensyn til naboer.

Infrastruktur

En nord-sydgående kommunevej deler den mulige naturnationalpark op i to store delområder. Vejen er den eneste forbindelse mellem øens to byer, Nordby og Sønderho, og er derfor et opmærksomhedspunkt ved planlægning og implementering af den mulige naturnationalpark.

Naturlig hydrologi

Klitplantagen afvandes mod kysten på hver side af den nord-sydgående kommunevej, der udgør et vandskel. Området er fladt med et begrænset grøftesystem, bortset fra klitformationerne i vest. Der er generelt et højt vinter-grundvandsspejl på Fanø og mange klitlavninger i området. Der skal tages en række nabohensyn, men flere grøfter vil kunne lukkes for at skabe yderligere dynamik.

Friluftsliv

Fanø Plantage er Fanøs største sammenhængende rekreative område, hvis der ses bort fra strandene, og benyttes relativt meget af både turister og lokalbefolkning. Skovlegepladsen og hundeskoven i den vestlige del af plantagen er de mest besøgte, og ligger forholdsvis samlet – de arealer inkluderes ikke i den mulige naturnationalpark. Øvrige faciliteter i området er P-pladser, vandre-, ride- og mountainbikeruter, shelterplads og udsigtspunkt.

Udover Fanø Plantage findes to mindre plantager på den nordlige del af Fanø, der ligeledes er ejet af Naturstyrelsen.

Arrondering og ejendomsstruktur

Naturnationalpark Fanø kan blive et sammenhængende areal på ca. 1.050 ha, som består af statslige skov- og naturarealer. Naturstyrelsen ejer flere, mindre arealer i nærheden af den mulige

naturnationalpark, og en bedre arrondering ved magelæg kan muliggøre, at Sønderho Hede ligeledes kan indgå i naturnationalparken. Derved kan den samlede naturnationalpark blive op til 1090 ha stor.

Særlige forhold

Der foretages i dag græsning på større, udvalgte arealer i den mulige naturnationalpark i samarbejde med private dyreholdere. Forpagtningsaftalerne har forskellige udløbsdatoer, men kan opsiges med et vist varsel.

Da området generelt er på sur og meget næringsfattig jord, er fødekvaliteten relativt lav, særligt i vintermånederne. Tilkøb af tilstødende landbrugsarealer kan overvejes for at forbedre fødetilgængeligheden og mulighed for tilskudsfordring på ikke-naturarealer.

Der er jagtudleje tilknyttet området, som omfatter jagt på hjortevildt såvel som fuglevildt.

Den nuværende krondyrforvaltning på Fanø er helt særlig, da 98% af de jagtbare arealer på øen indgår i et jagtfællesskab med Naturstyrelsen om forvaltning på tværs af skel, blandt andet med lokalt vedtagne, meget korte jagttider. Samarbejdet sikrer lokal forankring og bæredygtig bestandsudvikling.

Eksisterende beskyttelse

Området er en del af Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet, hvor udpegningsgrundlaget primært er de lysåbne naturtyper klithede, grå/grøn klit og klitlavning. I forbindelse med udarbejdelse af projektbeskrivelse og forvaltningsplan skal der ses nærmere på forholdet til Natura 2000-målene.

En række områder er beskyttet efter §3 i Naturbeskyttelsesloven, primært heder og moser. Gåsehullerne og Sønderho Hede er omfattet af arealfredninger. Klitterne og dele af klitheden er omfattet af klitfredning.

Kulturarv

Der er ikke registrerede fortidsminder i området.